

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 59 0 Ps 026076 14 Rev
Banjaluka: 3.3.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, te Senada Tice i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca GP R. a.d. B. u stečaju, zastupanog po stečajnom upravniku S.J., ..., protiv tužene RS - Ministarstvo ... RS - PU - PC B., zastupane po Pravobranilaštvu Republike Srpske - sjedište zamjenika u B., radi pobijanja pravnih radnji, vrijednost predmeta spora 235.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 59 0 Ps 026076 14 Pž od 26.8.2014. godine, na sjednici održanoj 3.3.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 59 0 Ps 026076 13 Ps od 5.6.2014. godine, usvojen je tužbeni zahtjev tužioca i utvrđeno:

da je uknjižba založnog prava u C listu, kolona upisi na nekretnini tužioca GP R. a.d. u stečaju B., upisana u A listu zemljišno-knjižnog uložka broj 11756 k.o. B. II koja je u naravi trosoban stan na II spratu površine 82 m² u zgradi izgrađenoj u B. u Ulici ... na k.č. 2447/0 E 25, bez učinka prema stečajnoj masi i ne proizvodi pravno dejstvo.

da je uknjižba založnog prava u C listu, kolona upisi na nekretnini tužioca GP R. a.d. u stečaju B., upisana u A listu zemljišno-knjižnog uložka broj 11757 k.o. B. II koja je u naravi trosoban stan na IV spratu površine 82 m² u zgradi izgrađenoj u B. u Ulici ... na k.č. 2447/0 E 26, bez učinka prema stečajnoj masi i ne proizvodi pravno dejstvo.

da je uknjižba založnog prava u C listu, kolona upisi na nekretnini tužioca GP R. a.d. u stečaju Bijeljina, upisana u A listu zemljišno-knjižnog uložka broj 1440 k.o. B. I koja je u naravi poslovni prostor u prizemlju površine 13 m² u zgradi C. C. Lamela E na k.č. 2406/0 E 9, bez učinka prema stečajnoj masi i ne proizvodi pravno dejstvo.

da je uknjižba založnog prava u C listu, kolona upisi na nekretnini tužioca GP R. a.d. u stečaju B., upisana u A listu zemljišno-knjižnog uložka broj 14837 k.o. B. I koja je u naravi poslovni prostor u prizemlju površine 13 m² i pomoćni poslovni prostor u privredi od 25 m², izgrađeni u poslovnoj zgradi u B. u Ulici ... k.č. 3002/1 E 2, bez učinka prema stečajnoj masi i ne proizvodi pravno dejstvo.

da je uknjižba založnog prava u C listu, kolona upisi na nekretnini tužioca GP R. a.d. u stečaju B., upisana u A listu zemljišno-knjižnog uložka broj 9925 k.o. B. II koja je u naravi pomoćni prostor

u Ulici ... izgrađen u poslovnoj zgradi 3363/2 E 4, PD-20 PD-21 i PD-10 u površini od 9 m², bez učinka prema stečajnoj masi i ne proizvodi pravno dejstvo.

Naloženo je Republickoj ... B.L. P. j. B. - Zemljišno-knjižnoj kancelariji, da izvrši brisanje uknjiženog založnog prava u C listu kolona upisi na nekretninama tužioca GP R. a.d. u stečaju B. upisanih u A listu zemljišno-knjižnih uložaka broj: 11756 k.o. B. II, 11757 k.o. B. II, 14440 k.o. B. I, 14837 k.o. B. I i 9925 k.o. B. II i to: trosoban stan na II spratu površine 82 m² izgrađen u Ulici na k.č. 2447/0 E 25, trosoban stan na IV spratu površine 82 m² izgrađen u Ulici ... na k.č. 2447/0 E 26, poslovni prostor u prizemlju površine 13 m² izgrađen u objektu C. C. Lamela E na k.č. 2406 E 9, poslovni i pomoćni prostor u privredi površine 15 i 25 m² izgrađen u Ulici ... na k.č.3002/1 E 2 i pomoćne prostorije PD-20, PD-21 i PD-10 površine 9 m² izgrađene u Ulici ... na k.č. 3363/2 E 4.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 59 0 Ps 026076 14 Pž od 26.8.2014. godine, žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužena revizijom pobija drugostepenu odluku zbog pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev odbije ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužilac u odgovoru predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužioca da se utvrdi da su bez učinka prema stečajnoj masi i bez pravnog dejstva upisi založnog prava na nekretninama tužioca u zk. ulošcima broj: 14440 i 14837 KO B. I i zk ul. broj: 11757, 11756 i 9925 k.o. B. II.

Usvajajući tužbeni zahtjev tužioca, oba nižestepena suda svoje odluke zasnivaju na odredbama člana 68. Zakona o poreskoj upravi („Službeni glasnik RS“ prečišćeni tekst broj: 112/07, 22/08 i 34/09-u daljem tekstu: ZOPU) i odredbama člana 84. i 85. Zakona o stečajnom postupku („Službeni glasnik RS“, prečišćeni tekst broj: 26/10, 12/10 i 16/10 – u daljem tekstu: ZOSP), a sve u vezi sa odredbom člana 64. stav 2. Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“, broj: 38/93-u daljem tekstu: ZOSPO).

Prvostepeni sud smatra da su ispunjeni uslovi iz odredbi člana 84. stav 1. i 85. stav 1. ZOSP jer je tužena, u vrijeme uknjižbe zakonske hipoteke na nekretninama tužioca, znala za njegovu platežnu nesposobnost, obzirom da je razlog za zasnivanje hipoteke dug tužioca po osnovu dospjelih, a neplaćenih poreskih obaveza u ukupnom iznosu od 1.308.066,55 KM.

Za razliku od tog zaključka, drugostepeni sud nalazi da tužena „iz grube nepažnje nije znala“ za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, ali da je zahtjev osnovan temeljem odredbe člana 85. stav 1. tačka 2. ZOSP.

Drugostepena odluka je pravilna.

Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad tužiocem podnesen je 30.4.2008. godine, dok je stečajni postupak otvoren 15.12.2009. godine rješenjem broj: 80 0 St 003470 08 St.

Odredbom člana 68. stav 1. ZOPU, koji je bio u primjeni na dan podnošenja zahtjeva i na dan upisa zakonske hipoteke, propisano je da ako obveznik ne plati obavezu koju je utvrdila Poreska uprava u roku određenom u rješenju o utvrđivanju obaveze, uspostavlja se zakonska hipoteka na imovini i imovinskim pravima obveznika u korist Poreske uprave radi izmirivanja obaveza. Stavom 2. navedenog člana, propisano je da zakonska hipoteka nastaje od dana njenog uknjiženja i traje do izmirenja obaveze ili poništenja rješenja o utvrđivanju obaveze, a stavom 4. da Poreska uprava ima obavezu i pravo da sudskim putem naplati hipoteku.

Sada važeći Zakon o poreskom postupku („Službeni glasnik RS“ broj: 102/11, 108/11, 67/13 i 31/14), koji je stupio na snagu sa 1.1.2012. godine, u odredbi člana 53. stav 1. propisuje da se u slučaju neplaćanja poreske obaveze, pokreće postupak uspostavljanja zakonske hipoteke na nepokretnosti obveznika, koja hipoteka se zasniva danom uknjižbe u registru nepokretnosti i briše nakon izmirenja isplaćenih poreskih obaveza (stav 2.). Postupak prinudne naplate prekida se ako se pokrene stečajni ili likvidacioni postupak protiv poreskog obveznika u kom slučaju se donosi zaključak o prekidu postupka prinudne naplate (član 55.).

Pravni osnov za zasnivanje zakonske hipoteke na spornim nekretninama tužioca su rješenja tužene donesena 9.11.2004. godine, 18.1.2005. godine, 22.2.2005. godine, 6.4.2005. godine, 27.11.2007. godine, 28.12.2007. godine i 24.1.2008. godine.

Uvidom u zk. uloške navedene u tužbenom zahtjevu, utvrđeno je da je tužena 19.8.2008. godine, 5.3.2009. godine i 30.4.2009. godine podnijela zahtjev Zemljišno-knjižnoj kancelariji Osnovnog suda u Bijeljini za ubilježbu zakonske hipoteke na nekretninama tužioca na osnovu rješenja P. u. – P. c. B., a radi obezbjeđenja poreske naplate u iznosu od 1.308.066,55 KM.

Odredbom člana 61. ZOSP propisano je da ako stečajni povjerilac u toku posljednjih 60 dana prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka ili nakon toga putem prinudnog izvršenja ili prisilnim sudskim osiguranjem, stekne razlučno pravo ili neko drugo obezbjeđenje na imovini stečajnog dužnika koja ulazi u stečajnu masu, to pravo obezbjeđenja otvaranjem stečajnog postupka prestaje.

Razlučno pravo, ako nije stečeno protivno odredbi člana 61. ZOSP, jeste pravo povjerioca da tražbinu osiguranu založnim ili s njim u stečaju izjednačenim pravom na stvari ili pravu stečajnoga dužnika (pravom na namirenje, pravom retencije, fiducijarnim pravom) namiri iz vrijednosti te stvari ili prava, odvojeno i neovisno o namirenju povjerilaca čije tražbine nisu osigurane. Oni imaju pravo na razmjerno namirenje iz stečajne mase samo ako se odreknu odvojenog namirenja ili ako se ne uspiju odvojeno namiriti (član 43. ZOSP).

Imajući u vidu da zakonska hipoteka nastaje danom uknjiženja, u konkretnom slučaju su uknjižbe spornih hipoteka, temeljem navedenih rješenja tužene, izvršene u periodu od 11.9.2008. godine do 13.1.2010. godine, dakle nakon što je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad tuženim (30.4.2008. godine). Obzirom na tu činjenicu, stečeno razlučno pravo tužene prestalo je sa 15.12.2009. godine kada je doneseno rješenje o otvaranju stečajnog postupka.

Članom 84. stav 1. ZOSP propisano je da se mogu pobijati pravne radnje preduzete prije otvaranja stečajnog postupka kojima se remeti ravnomjerno namirenje povjerilaca (oštećenje povjerilaca), odnosno kojima se pojedini povjerioci stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje povjerilaca). Odredbom člana 85. ovog Zakona propisani su opšti razlozi pobijanja, a ovlašćenje na pokretanje postupka pobijanja nalazi se na strani stečajnog upravnika (član 89. stav 1.) ili stečajnog povjerioca (stav 2.), ako to ne učini stečajni upravnik u roku od 30 dana od dana prijema

poziva povjerioca. Tužba se podnosi u roku od dvije godine od otvaranja stečajnog postupka (stav 3.).

Ustanovljene zakonske hipoteke u skladu sa ZOPU ili Zakonom o poreskom postupku, ne predstavlja radnju stečajnog dužnika kojom se oštećuje povjerilac ili se pogoduje povjeriocu, već radnju trećeg lica, pa nema mjesta da se na sporni odnos primjene odredbe člana 84. i 85. ZOSP, a na kojim odredbama su nižestepeni sudovi zasnovali svoje odluke.

Temeljem odredbe člana 248. u vezi sa odredbom člana 456. a) ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić